

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2589/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Љубиша Павловић, адвокат из ..., против туженог Удружења грађана „ББ“ ..., кога заступа Желимир Џамбић, адвокат из ..., ради поништаја отказа уговора о раду и утврђивање постојања радног односа на неодређено време, одлучујући о ревизији туженог изјављеној на пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1930/19 од 12.05.2020. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1930/19 од 12.05.2020. године, тако што се жалба тужиље одбија и потврђује пресуда Основног суда у Ужицу П1 59/18 од 11.04.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да у року од 8 дана по пријему писменог преписа пресуде исплати туженом трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 59/18 од 11.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се као незаконит поништи отказ уговора о раду туженог од 31.12.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је тужиља засновала радни однос код туженог на неодређено време, почев од 01.01.2018. године и да се тужени обавезе да тужилу врати у радни однос и пријави је на обавезно социјално осигурање. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 52.500,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1930/19 од 12.05.2020. године, преиначена је пресуда Основног суда у Ужицу П1 59/18 од 11.04.2019. године и ставом 1. изреке усвојен тужбени захтев тужиље против туженог, па се као незаконит поништава отказ уговора о раду туженог од 31.12.2017. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужиља засновала радни однос код туженог на неодређено време, почев од 01.01.2018. године, па се обавезује тужени да тужиљу врати у радни однос и пријави на обавезно социјално осигурање. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 85.500,00 динара, са законском затезном каматом на тај износ почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

Против пресуде другостепеног суда, тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је као дефектолог ангажована код туженог на стручним пословима неопходним за пружање услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју, а на основу више закључених сукцесивних уговора о раду на одређено време. У радном односу код туженог била је у периоду од 17.05.2014. године до 31.12.2016. године и од 23.01.2017. године до 31.12.2017. године, када јој је радни однос престао отказом уговора о раду због истека рока на који је заснован. По престанку радног односа тужиље, тужени је наставио да пружа услуге својим корисницима и примио у радни однос дефектолога – соматопеда и социолога. Тужени се финасира из средстава Општине ... која су на име пружања услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју и услуга помоћи у кући за стара лица, током спорног периода додељивана туженом као део средстава утврђена одлуком о буџету. Наведна средства Општина је обезбеђивала расписивањем јавних конкурса који су били ограничени на календарску годину, а ради реализације услуга које је пружао тужени, као изабран на конкурс. Између осталог туженог и Општине као даваоца средства, закључивани су посебни уговори за сваку календарску годину.

При овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је извео закључак да је тужбени захтев тужиље неоснован. Ово из разлога јер је тужиља у периоду од 07.05.2014. године до 31.12.2017. године била у радном односу код туженог, али по више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време. Тужени је средства за обављање делатности добијао од Општине ... . Пружао је услуге својим корисницима и реализовао пројекте Општине ... и то посебно за сваку календарску годину. Самим тим време трајања уговора о раду морало се поклапати са временом трајања реализације тих пројеката. Значи, уговори о раду у погледу трајања били су условљени побеђивањем на годишњем конкурсима и реализацијом пројеката чије је трајање временски опредељено на годину дана. Сходно томе и време трајања уговора о раду морало се поклапати са временом трајања реализације тих пројеката, што је све у

складу са чланом 37. став 4. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 75/14).

Апелациони суд није прихватио овакво правно схватање првостепеног суда. Сматра да је радни однос на неодређено време, по правилу, у општем режиму, а рад на одређено време је изузетак од тог правила. Изузетак се тумачи и примењује рестриктивно. Такав радни однос у смислу члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09), који се као меродавно право има применити у конкретном случају заснован је 07.05.2014. године, тј. у време важења назначеног Закона. На основу одредби тог Закона имају се испитати услови за преображај радног односа тужиље, заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време. Према члану 37. став 1. Закона о раду произилази да су тим прописом регулисани орочени послови и да је реч о радном односу који може трајати најдуже 12 месеци, изузев када се радни однос успоставља ради замене привремено одсутног запосленог, у ком случају трајање радног односа није лимитирано временским јединицама од 12 месеци, већ дужином одсуства. Према ставу 2. истог члана прописано је да се под прекидом из става 1. тог члана не сматра прекид рада краћи од 30 дана. У циљу заштите права запослених нормирано је правило садржано у члану 37. став 4. наведеног Закона о раду, по коме радни однос заснован на одређено време, прераста у радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање 5 радних дана по истеку рока на који је заснован радни однос. У конкретном случају, утврђено је да је тужиља почев од 07.05.2014. године до 31.12.2017. године, са прекидом краћим од 30 дана и у периоду од 01.01.2017. године до 23.01.2017. године, који се не сматра прекидом, сходно одредби члана 37. став 2. Закона о раду, обављала код туженог послове дефектолога неопходни за пружање услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју, на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време. Природа и обележје рада тужиље код туженог били су исти. Ради се о услугама које је тужиља наставила да пружа, а и тужени је пружао исте услуге корисницима и то и у време давања отказа тужиљи. Из тога произилази да се ради о трајним континуираним пословима који немају сезонски карактер, нити привремени карактер због увећаног обима посла, нити представљају рад на одређеном пројекту. Чињеница је да Општина ..., из чијих се буџетских средстава финансирао тужени за сваку календарску годину, расписивала јавни конкурс и закључивала посебне уговоре са туженим у циљу реализације пројекта пружања услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју и услуга помоћи у кући за стара лица. Међутим, тужени применом правила о терету доказивања није доказао да је тужиља била ангажована на било каквом пројекту, нити би та чињеница у конкретном случају била од утицаја на радно-правни статус тужиље обзиром да је сходно члану 37. став 1. Закона о раду и рад на пројекту такође орочен на 12 месеци, а тужиља је у радном односу код туженог по основу уговора о раду на одређено време провела дужи период. Имајући у виду да Закон о раду дозвољава максимално уговарање рада за период не дужи од 12 месеци, то закључивање нових сукцесивних уговора одмах или у прекиду краћем од 30 дана по престанку рада, представља злоупотребу права (вршење противно циљу) који је прописан чланом 13. ЗОО који се у овом случају супсидијерно примењује. Чињенично стање указује да се не ради о ороченим пословима, већ о континуираним пословима који немају сезонски карактер и не представљају рад на одређеном пројекту, а ни рад привременог карактера због повећаног обима посла из чега произилази да је тужени у конкретном случају вршио злоупотребу одредби Закона о раду, па му суд не може

пружити правну заштиту. Стога је нашао да су испуњени услови из члана 37. став 4. Закона о раду за преображај радног односа тужиле из радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Стим у вези незаконит је и оспорен отказ уговора о раду туженог, јер се радни однос заснован на одређено време може отказати само на законом прописани начин. Сходно томе, тужени је дужан да тужилу врати у радни однос, пријави је на обавезно социјално осигурање.

По оцени Врховног касационог суда у овој правној ствари је правилно утврђено чињенично стање али је Апелациони суд погрешно применио материјално право. Погрешно је протумачена одредба члана 37. Закона о раду. Ово је из разлога што стоји чињеница да је тужени финансиран од стране Општине ... под условом да успе на конкурс за реализацију пројекта који је расписала општина. Након добијања пројекта на конкурс тужени и Општина ... су закључивали посебан уговор. То указује да се ради о пословима који се реализују по пројекту који траје годину дана. Отуда тужени није могао примити тужилу у радни однос на неодређено време. Реализација пројекта се поклапала са календарском годином. Средства за реализацију пројекта тужени добија на основу закљученог уговора са Општином ..., посебно за сваку календарску годину. Зато је и тужилца могла бити ангажована на реализацији пројекта под условом да тужени победи на јавном конкурс. То указује на чињеницу да је рад тужиле представљао рад на пројекту који је трајао ограничено време. Реализацијом пројекта тужилци је могао да престане радни однос јер је иста и била ангажована на одређено време до завршетка пројекта. Стога се у овом случају не може применити одредба члана 37. став 4. Закона о раду, по коме радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање 5 радних дана по протеклу рока на који је заснован радни однос. Радни однос са тужилцом је заснован ради реализације пројекта који су били опредељени на годишњем нивоу. Природа пројекта опредељује и правну природу заснованог радног односа. Зато се у овом случају ради о заснивању радног односа на одређено време у смислу члана 37. став 1. у вези става 4. тачка 2. Закона о раду.

На основу напред изнетог, а на темељу одредби члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу чл. 153, 154. и 165. ЗПП и односи се на трошкове за стручни састав ревизије у износу од 33.000,00 динара, према важећој АТ, како је и опредељено у садржини ревизије туженог.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**